

KOMUNIKAT z BADAŃ

NR 71/2016

ISSN 2353-5822

Dopuszczalność aborcji w różnych sytuacjach

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ▶ Większość Polaków jest zdania, że aborcja powinna być dopuszczalna w sytuacji, gdy ciąża zagraża życiu matki (84%), jej zdrowiu (76%) oraz gdy ciąża jest wynikiem gwałtu (74%).

- ▶ Najmniej akceptowanymi okolicznościami aborcji jest zła sytuacja materialna matki (81% osób uważa, że przerwanie ciąży nie powinno być wówczas dopuszczalne), trudna sytuacja osobista matki (80%) oraz fakt, że kobieta po prostu nie chce mieć dziecka (78%).

- ▶ Stosunek do aborcji w różnych sytuacjach najbardziej związany jest z udziałem w praktykach religijnych. Wpływ wieku, wykształcenia, wielkości miejsca zamieszkania oraz dochodów *per capita* w gospodarstwie domowym nie jest przesądający.

- ▶ Dyskusowanie różnych okoliczności dopuszczalności przerwania ciąży w mediach wydaje się sprzyjać krystalizowaniu poglądów badanych, natomiast odczytanie listu Prezydium Konferencji Episkopatu Polski w pierwszą niedzielę kwietnia w nieznaczny sposób różnicuje postawy Polaków wobec aborcji.

Temat aborcji jest w ostatnich miesiącach często podejmowany w dyskursie publicznym. Głos zabrali także biskupi polscy¹, którzy wystosowali list otwarty, odczytywany w kościołach w pierwszą niedzielę kwietnia. Zbiegło się to w czasie z realizacją badania, do którego pytania na temat aborcji przygotowali studenci Akademii Leona Koźmińskiego². W porównaniu z marcowym sondażem³, w którym postawy wobec aborcji badaliśmy według stałej metodologii, teraz mamy możliwość poznania opinii na temat dopuszczalności przerywania ciąży w innych, niebadanych wcześniej okolicznościach.

ZAGROŻENIE ŻYCIA I ZDROWIA

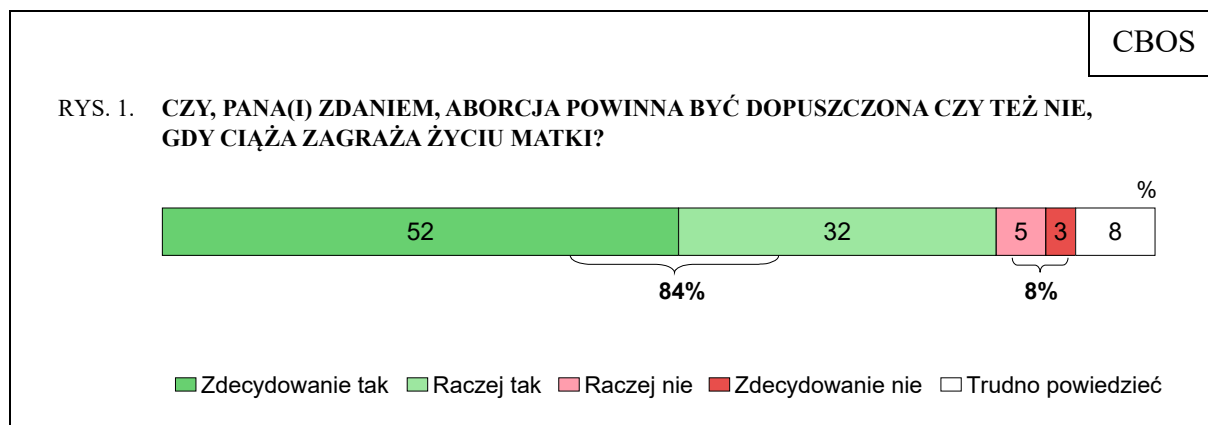
Zagrożenie życia matki jest okolicznością, w przypadku której największy odsetek Polaków dopuszcza aborcję (84%). Połowa badanych (52%) zdecydowanie zgadza się, że w takiej sytuacji przerwanie ciąży powinno być dopuszczalne, a 3% zdecydowanie się temu sprzeciwia. Jest to też przypadek, wobec którego badani mają najbardziej skryształizowane opinie – odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” wynosi 8%.

¹ List Prezydium Konferencji Episkopatu Polski został podpisany przez jej przewodniczącego, metropolitę poznańskiego arcybiskupa Stanisława Gądeckiego, a także zastępcę przewodniczącego KEP, metropolitę łódzkiego arcybiskupa Marka Jędraszewskiego oraz sekretarza generalnego KEP biskupa Artura G. Mizińskiego.

² **Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (311) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 31 marca – 7 kwietnia 2016 roku na liczącej 1104 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.**

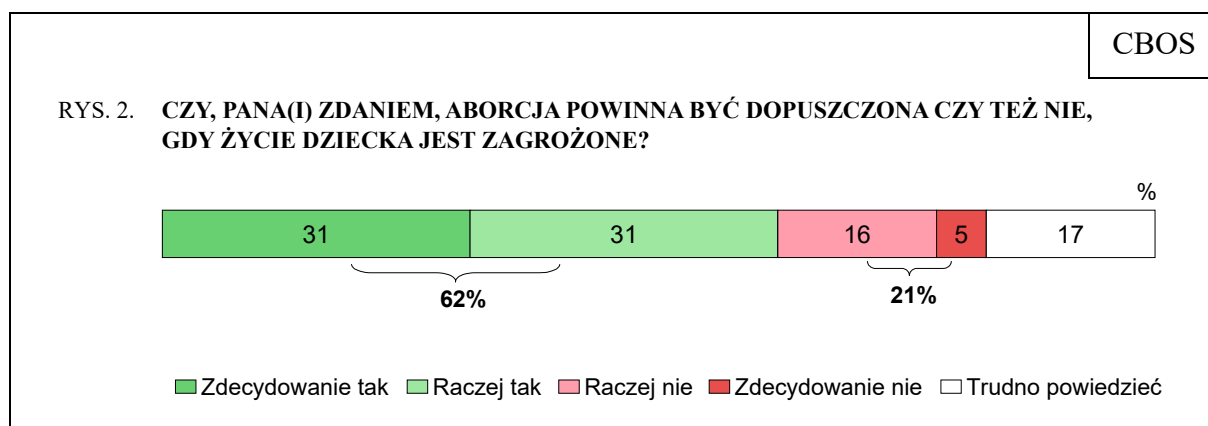
Prezentowany komunikat powstał jako rezultat umowy o współpracy między Fundacją CBOS a Akademią Leona Koźmińskiego. Umowa ta umożliwia studentom ALK systematyczny udział w badaniach opinii publicznej, realizowanych na reprezentatywnych próbach dorosłej ludności kraju, polegający na przygotowywaniu projektów bloków pytań na wybrane przez nich tematy. Możliwość uczestnictwa w badaniach stanowi unikalny nie tylko w skali kraju element studiów w ALK. Badanie, na którym opiera się niniejszy komunikat, zostało zaprojektowane przez studentów studiów socjologicznych ALK, pod kierunkiem dr Katarzyny M. Staszyńskiej.

³ Zob. Komunikat CBOS „Opinie o dopuszczalności aborcji”, kwiecień 2016 (oprac. M. Herrmann).

Najwięcej przeciwników aborcji w sytuacji zagrożenia życia matki jest wśród osób bezrobotnych (19%), identyfikujących się z prawicą (17%) oraz praktykujących kilka razy w tygodniu (33%), przy czym w tej grupie istotnie wyższy jest też odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” (26%). Zdecydowanie przekonani o tym, że aborcja powinna być w tych okolicznościach dopuszczalna, częściej niż pozostali są ankietowani z miast liczących 500 tys. mieszkańców i więcej (66%), pracownicy usług (68%), nieuczestniczący w praktykach religijnych (81%) oraz identyfikujący się z lewicą (73%) – zob. tabela aneksowa 1.

W sytuacji zagrożenia życia dziecka Polacy są znacznie mniej przekonani o słuszności dopuszczenia aborcji. Większość badanych (62%) jest za przyzwoleniem na przerwanie ciąży, natomiast 21% jest przeciwnego zdania. Co istotne, prawie co piąty ankietowany (17%) nie ma wyrobionej opinii. Przypadek ten nie występuje w standardowym badaniu CBOS, gdy pytamy o dopuszczalność aborcji. Nie jest też wymieniony w obecnej ustawie, rzadko podejmowany jest w dyskursie publicznym. Wszystkie te okoliczności mogą być przyczyną aż tak dużego odsetka odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

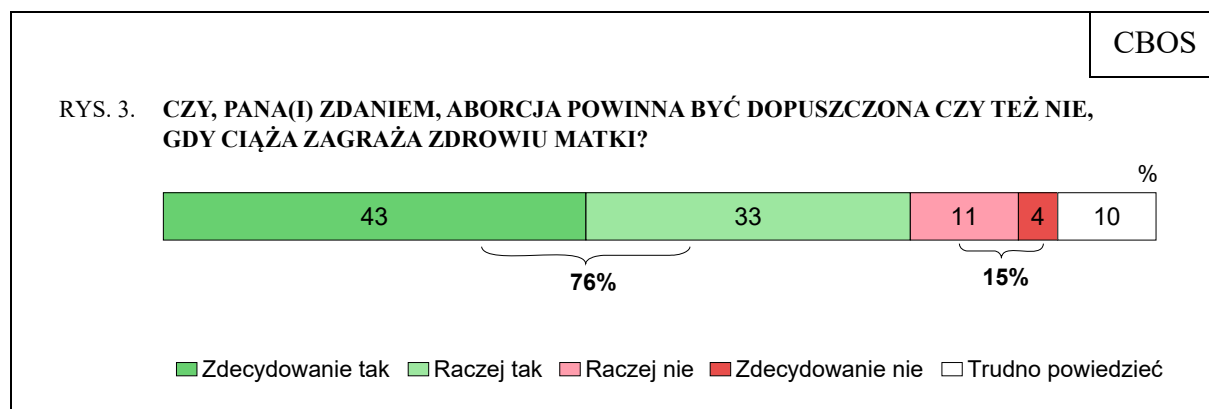

Częściej niż pozostali aborcję w sytuacji zagrożenia życia dziecka dopuszczają pracownicy usług (76%), osoby identyfikujące się z lewicą (82%) oraz najrzadziej praktykujące – odsetek popierających aborcję wśród praktykujących kilka razy w roku wynosi 75%, a wśród nieuczestniczących w ogóle w praktykach religijnych 81% – zob. tabela aneksowa 2.

Więcej osób uważa, że prawo powinno dopuszczać aborcję w przypadku zagrożenia zdrowia matki (76%) niż zagrożenia życia dziecka (62%). Być może, zdaniem respondentów, sytuacja ta jest poważniejsza, gdyż uszczerbek na zdrowiu mógłby uniemożliwić kobiecie opiekę nad dzieckiem lub w ogóle sprawne funkcjonowanie w społeczeństwie (pracę zawodową i wypełnianie innych ról). W bezpośredni sposób zagraża to więc zależnemu od kobiety dziecku.

Trzy czwarte Polaków (w tym 43% w sposób zdecydowany) przyzwala na aborcję w sytuacji zagrożenia zdrowia matki. Przeciwnicy stanowią 15%, a osoby niezdecydowane – 10%. Okoliczność ta, jako wpisana do ustawy, jest też częściej badana i dyskutowana, z czego może wynikać większe skryształizowanie poglądów niż wobec poprzedniego przypadku.

Te same grupy społeczno-demograficzne są bardziej niż inni przychylnie dopuszczeniu aborcji w sytuacji zagrożenia zdrowia matki, co zagrożenia życia dziecka.

Sytuacja, w której na podstawie badań medycznych stwierdzono, że dziecko urodzi się z poważnymi wadami, jest przesłanką do przerwania ciąży dla 61% Polaków. W tej grupie połowę stanowią osoby zdecydowanie przekonane, że aborcja powinna być dopuszczalna w tych okolicznościach. Jednocześnie prawie co czwarty (23%) dorosły mieszkaniec Polski jest temu przeciwny, a 16% jest niezdecydowanych. Trudności z jednoznacznym zajęciem stanowiska mogą wynikać z niejasności sformułowania „poważne wady”. Można przez nie rozumieć zarówno wady serca, układu nerwowego (wodogłowie czy rozdwój rdzenia

kręgowego), jak i zespół Downa. Niektóre z wad prowadzą do śmierci niemowląt, inne – chociaż również poważne – pozwalają na długie życie.

Częściej niż pozostali poglądu w tej sprawie nie mają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (23%), pracujący na własny rachunek (22%), gospodynie domowe (24%) oraz badani o niejednoznacznych poglądach politycznych (23%). Najmniejszy odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” notujemy wśród uczniów i studentów (4%), z których większość (60%) dopuszcza aborcję w przypadku poważnych wad dziecka, a więcej niż co trzeci (36%) jest jej przeciwny – zob. tabela aneksowa 3.

W standardowym pytaniu o aborcję zadawanym przez CBOS, podobne stwierdzenie sformułowane jest następująco: „wiadomo, że dziecko urodzi się upośledzone”. Połowa Polaków (53%) w badaniu marcowym wyraziła pogląd, że aborcja powinna być w tej sytuacji dopuszczalna, 30% było przeciwnego zdania. Na tej podstawie można sądzić, że respondenci są nieco mniej gotowi zaakceptować przerwanie ciąży w sytuacji upośledzenia (umyślowego płodu) niż w przypadku poważnych wad – pod którymi mogą kryć się różne schorzenia.

Tabela 1

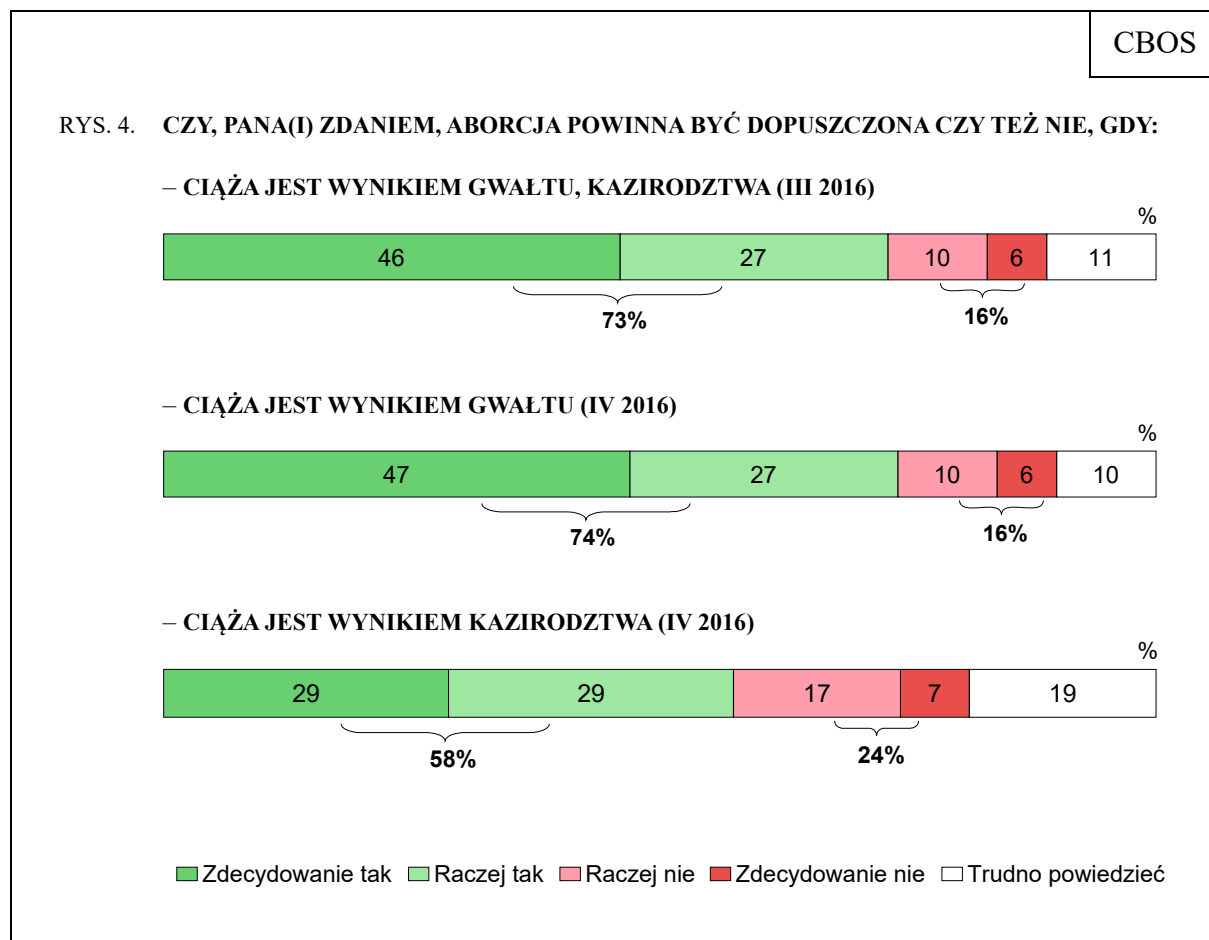
Czy, Pana(i) zdaniem, aborcja powinna być dopuszczona czy też nie gdy:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć
	w procentach				
– wiadomo, że dziecko urodzi się upośledzone (III 2016)	24	29	20	10	17
– na podstawie badań medycznych wiadomo, że dziecko urodzi się z poważnymi wadami (IV 2016)	30	31	16	7	16

CIĄŻA W WYNIKU GWALTU LUB KAZIRODZTWA

Jeden z wyższych odsetków przyzwolenia na aborcję dotyczy sytuacji, w której ciąża jest wynikiem gwałtu. Aborcję dopuszcza w tych okolicznościach 74% badanych, przeciwnego zdania jest 16%. Co dziesiąty ankietowany nie ma zdania.

Z reguły pytamy jednocześnie o przerwanie ciąży będącej efektem gwałtu i ciąży jako skutku kazirodztwa. Okazuje się jednak, że postawy wobec stwierdzenia „ciąża jest wynikiem gwałtu, kazirodztwa” są takie same jak opinie dotyczące przerwania ciąży będącej wynikiem gwałtu, a różne od tych, które dotyczą kazirodztwa. Badani są znacznie bardziej skłonni zaakceptować aborcję, gdy ciąża jest wynikiem gwałtu, a istotnie rzadziej, gdy jest ona wynikiem kazirodztwa. Różnica w zakresie odpowiedzi akceptujących wynosi 16 punktów procentowych. Przeciwnicy aborcji w przypadku ciąży jako efektu gwałtu

stanowią 16%, a jako efektu kazirodztwa – 24%. Istotnie więcej jest też osób, które nie mają zdania na temat przerwania ciąży będącej wynikiem kazirodztwa (19% wobec 10% w odniesieniu do gwałtu).

Gdy ciąża jest wynikiem gwałtu bardziej przeciwni aborcji niż pozostali są badani praktykujący religijnie raz w tygodniu (25%) i częściej (55%), identyfikujący się z prawicą (26%) oraz robotnicy niewykwalifikowani (25%). Z kolei bardziej skłonni uznać aborcję za dopuszczalną w tej sytuacji są Polacy z gospodarstw domowych o dochodach co najmniej 2000 zł *per capita* (83%), a także pracujący w usługach (86%) oraz w spółkach właścicieli prywatnych i państwa (83%). Znaczenie ma również identyfikacja z lewicą i brak udziału w praktykach religijnych – odsetki respondentów przychylnych aborcji wynoszą w tych grupach odpowiednio 91% i 94% – zob. tabela aneksowa 4. Te same grupy społeczno-demograficzne wyróżniają się w odpowiedzi na pytanie o dopuszczalność przerwania ciąży w sytuacji kazirodztwa, choć uwagę zwraca większy odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

NIEPEŁNOLETNOŚĆ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Inne okoliczności, niebadane wcześniej, dotyczą aborcji w sytuacji, gdy matka jest niepełnoletnia lub gdy rodzice dziecka są niepełnosprawni (niezdolni do sprawowania opieki nad dzieckiem). Większość Polaków nie dopuszcza aborcji w takich sytuacjach, choć znaczny jest też udział odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Co piąta osoba (20%) wyraża pogląd, że prawo powinno dopuszczać aborcję, gdy matka jest niepełnoletnia. Prawie dwie trzecie Polaków (65%) jest przeciwnego zdania, a 14% nie potrafi się jednoznacznie opowiedzieć. Poparcie dla dopuszczalności aborcji, gdy matka jest niepełnoletnia, wzrasta wraz z wykształceniem badanych i wielkością miejsca zamieszkania. Spada wraz z częstością udziału w praktykach religijnych oraz identyfikowaniem się z prawicą.

Nieco więcej osób niż w przypadku niepełnoletności matki akceptuje aborcję w sytuacji niepełnosprawności obojga rodziców. Prawie co trzeci badany (30%) uważa, że wówczas przerwanie ciąży powinno być dopuszczalne, a połowa (50%) jest temu przeciwna. Temat niepełnosprawności rodziców jest dość trudny dla badanych – co piąta osoba (20%) nie udziela jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie. Być może akceptację lub sprzeciw wobec aborcji badani uzależniają od rodzaju i stopnia niepełnosprawności rodziców. Jednak mimo zaznaczonej w stwierdzeniu „niezdolności do sprawowania opieki nad dzieckiem”, dominującą postawą wobec takich okoliczności jest brak zgody na przerwanie ciąży.

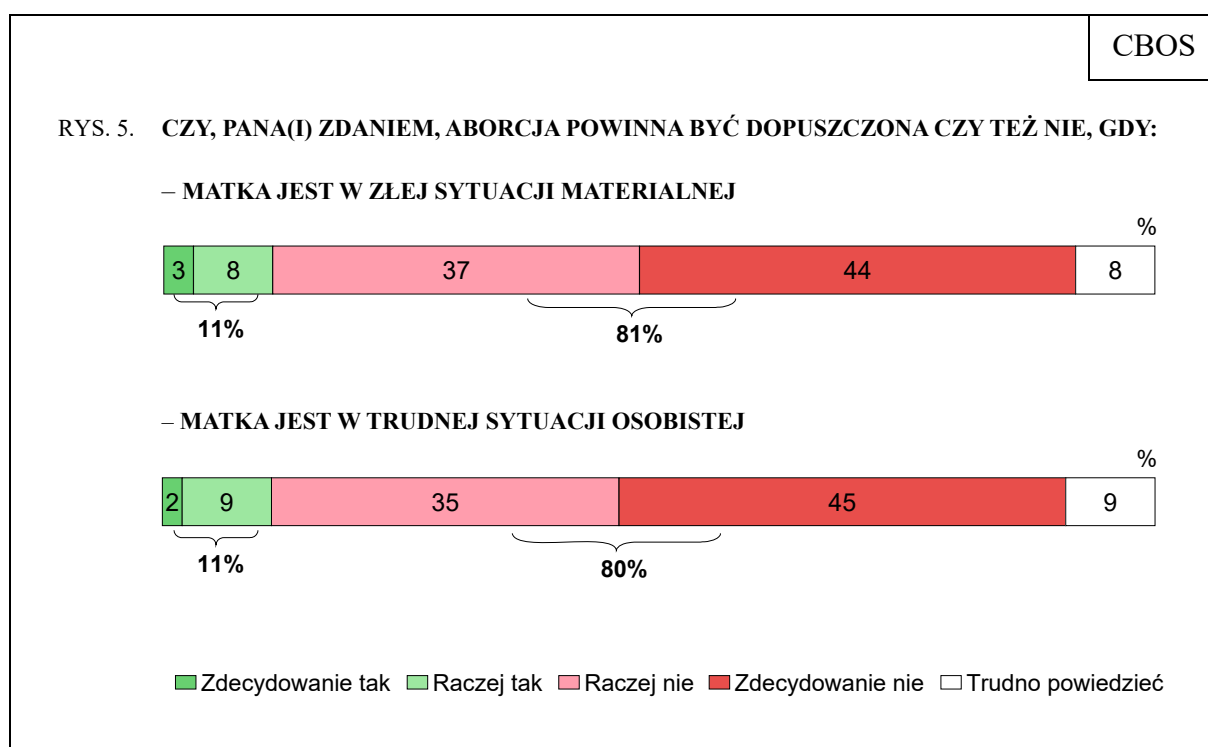
Sprzeciw wobec dopuszczalności aborcji w sytuacji niepełnosprawności rodziców częściej niż pozostali wyrażają badani w wieku 18–24 lata (61%), pracujący w instytucjach publicznych (59%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (59%) oraz określający własne poglądy jako prawicowe (63%) – tabela aneksowa 5.

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, aborcja powinna być dopuszczona czy też nie, gdy:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć
	w procentach				
– matka jest niepełnoletnia	6	14	41	24	14
– rodzice są niepełnosprawni (niezdolni do sprawowania opieki nad dzieckiem)	11	19	33	17	20

ABORCJA ZE WZGLĘDÓW SOCJOEKONOMICZNYCH

Zdecydowana większość Polaków uważa, że w przypadkach, gdy kobieta jest w złej sytuacji materialnej lub trudnej sytuacji osobistej, aborcja nie powinna być dopuszczalna (odpowiednio 81% i 80%). Po 11% badanych jest skłonnych zaakceptować przerwanie ciąży ze względów socjoekonomicznych, a mniej niż co dziesiąta osoba nie ma na ten temat zdania. Choć sytuacje te są ciągle dyskutowane w debacie publicznej (oraz obecne w naszych badaniach), Polacy mają wyrobione i raczej stałe poglądy w tych kwestiach. Od 2012 roku opinie na temat dopuszczalności aborcji ze względów socjoekonomicznych utrzymują się na podobnym poziomie⁴.

Co ciekawe, dochody na osobę w gospodarstwie domowym nie różnicują istotnie opinii na temat przerywania ciąży ze względu na złą sytuację materialną. Osoby dysponujące dochodami co najwyżej 649 zł *per capita* są w 80% przeciwne aborcji, a co dziesiąty ankietowany (10%) uważa, że aborcja powinna być w takim przypadku dopuszczalna. Badani z dochodem 1000–1399 zł na osobę są jeszcze większymi przeciwnikami – negatywną opinię wyraża 84% spośród nich, a 6% zgadza się na aborcję ze względów ekonomicznych. Opinie

⁴ Zob. Komunikat CBOS „Opinie o dopuszczalności aborcji”, kwiecień 2016 (oprac. M. Herrmann).

wśród osób o dochodach w wysokości 2000 zł i więcej *per capita* rozkładają się niemal identycznie jak wśród badanych o najniższych zarobkach – 80% sprzeciwia się aborcji, a 13% jest zdania, że powinna być dopuszczalna, gdy kobieta jest w złej sytuacji materialnej.

Wobec dopuszczalności aborcji w sytuacji, gdy kobieta po prostu nie chce mieć dziecka, 54% osób jest zdecydowanie przeciwnych. W sumie 12% Polaków deklaruje, że aborcja powinna być wówczas dopuszczalna, a 78% jest przeciwnego zdania. Podobnie rozkładają się opinie na temat aborcji po 12 tygodniu ciąży (bez wskazania powodu). Trzy czwarte badanych (74%) uważa, że przerwanie ciąży nie powinno być dopuszczalne, a 13% jest skłonne je zaakceptować. Tyle samo (13%) nie ma zdania w tej sprawie.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, aborcja powinna być dopuszczona czy też nie, gdy:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć
	w procentach				
– kobieta po prostu nie chce mieć dziecka	4	8	24	54	10
– później niż w 12 tygodniu ciąży	3	10	28	46	13

WPLYW LISTU PREZYDIUM KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Mniej więcej połowa wywiadów z pytaniami o dopuszczalność aborcji w różnych sytuacjach została zrealizowana przed 3 kwietnia, kiedy w kościołach odczytywany był list biskupów, a druga połowa – w kolejnym tygodniu, kiedy wydarzenie to było szeroko komentowane w mediach. Mamy więc wyjątkową możliwość obserwowania wpływu kontekstu społecznego, w tym wypadku konkretnie listu dotyczącego aborcji i dyskusji, jaką wywołał, na poglądy badanych.

Okazuje się jednak, że opinie badanych, których pytaliśmy przed niedzielą, nie różnią się w większości kwestii od tych, które wyraziły osoby ankietowane po 3 kwietnia. Istotne statystycznie różnice dotyczą wyłącznie dwóch sytuacji – gdy rodzice dziecka są niepełnosprawni (niezdolni do sprawowania opieki nad dzieckiem) oraz aborcji po 12 tygodniu ciąży. Kierunek zmian nie jest intuicyjny: w przypadku niepełnosprawności rodziców – w drugiej połowie badania odsetek przeciwników aborcji w tych okolicznościach jest wyższy, natomiast w odniesieniu do przerywania ciąży po 12 tygodniu – w grupie badanej po niedzieli wyższy jest odsetek aprobujących aborcję.

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, aborcja powinna być dopuszczona czy też nie, gdy:	Tak			Nie		
	Respon- denci ogółem	Wywiady sprzed niedzieli	Wywiady po niedzieli	Respon- denci ogółem	Wywiady sprzed niedzieli	Wywiady po niedzieli
	w procentach					
– ciąża jest wynikiem gwałtu	74	74	74	16	16	16
– ciąża zagraża życiu matki	84	84	84	8	9	8
– ciąża zagraża zdrowiu matki	76	76	74	15	15	16
– życie dziecka jest zagrożone	62	62	62	21	22	21
– na podstawie badań medycznych wiadomo, że dziecko urodzi się z poważnymi wadami	61	60	62	23	25	23
– matka jest niepełnoletnia	20	20	21	65	67	66
– ciąża jest wynikiem kazirodztwa	58	57	59	24	25	23
– rodzice są niepełnosprawni (niezdolni do sprawowania opieki nad dzieckiem)	30	33	30	50	48	53
– matka jest w złej sytuacji materialnej	11	12	9	81	81	83
– matka jest w trudnej sytuacji osobistej	11	11	9	80	81	80
– kobieta po prostu nie chce mieć dziecka	12	12	13	78	81	77
– później niż w 12 tygodniu ciąży	13	8	16	74	79	72

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Należy więc stwierdzić, że odczytywanie w kościołach całego kraju listu Prezydium Konferencji Episkopatu Polski nie miało większego wpływu na opinie dotyczące zmian w prawie aborcyjnym. Polacy wydają się mieć już dość wyrobione opinie, a jeśli najbliższa im jest w jakimś przypadku odpowiedź „trudno powiedzieć”, to debata publiczna nie powoduje skryształizowania postaw. Choć w mediach obecni byli zarówno przeciwnicy, jak i zwolennicy zaostrożenia prawa dotyczącego aborcji, to badani pytani po 3 kwietnia nie różnią się znacząco pod względem opinii na temat dopuszczalności przerywania ciąży od respondentów biorących udział w badaniu przed niedzielą.

Obecna ustawa dopuszczająca aborcję w trzech określonych przypadkach wydaje się być zgodna z preferencjami większości Polaków. Zdecydowana większość badanych jest bowiem zdania, że aborcja powinna być dopuszczona przez prawo w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia kobiety oraz poczęcia w wyniku gwałtu. Przerwanie ciąży będącej

wynikiem kazirodztwa jest mniej akceptowane. Zagrożenie życia dziecka oraz zdiagnozowanie podczas badań medycznych, że dziecko urodzi się z poważnymi wadami, jest uzasadnieniem dla legalnej aborcji zdaniem około 60% Polaków.

Przerwanie ciąży ze względu na trudną sytuację osobistą, materialną lub gdy kobieta po prostu nie chce mieć dzieci, nie jest społecznie akceptowane. Połowa dorosłych mieszkańców kraju sprzeciwia się też aborcji z powodu niepełnosprawności rodziców, a dwie trzecie – z powodu niepełnoletności matki. Częściej niż pozostali przeciwni przerwaniu ciąży są badani praktykujący religijnie raz lub kilka razy w tygodniu, natomiast największymi zwolennikami dopuszczalności aborcji – osoby identyfikujące się z lewicą.

Opracowała
Marta BOŻEWICZ

A N E K S

Tabela 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, aborcja powinna być dopuszczona czy też nie, gdy ciąża zagraża życiu matki?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		52	32	5	3	8	1094
Płeć	Mężczyźni	54	33	5	2	6	519
	Kobiety	51	30	6	4	9	575
Wiek	18–24 lata	44	41	5	1	9	114
	25–34	54	29	6	3	7	206
	35–44	52	33	7	4	5	198
	45–54	51	33	4	4	9	161
	55–64	56	29	6	2	7	194
	65 lat i więcej	54	28	4	3	10	220
Miejsce zamieszkania	Wieś	42	37	9	2	10	440
	Miasto do 19 999	60	27	6	3	4	144
	20 000 – 99 999	60	27	3	3	7	217
	100 000 – 499 999	55	32	3	4	6	171
	500 000 i więcej mieszk.	66	24	1	3	7	123
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	47	32	8	2	12	221
	Zasadnicze zawodowe	48	37	5	1	8	269
	Średnie	56	31	4	3	6	330
	Wyższe	56	26	6	5	7	274
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	53	29	5	7	5	122
	Średni personel, technicy	59	22	7	4	8	48
	Pracownicy adm.-biurowi	54	31	4	4	6	68
	Pracownicy usług	68	26	3	1	3	82
	Robotnicy wykwalifikowani	52	38	4	1	5	143
	Robotnicy niewykwalifik.	49	29	6	4	12	44
	Rolnicy	24	51	2	2	20	40
	Pracujący na własny rach.	62	26	3	3	6	57
	Bezrobotni	52	19	17	2	10	47
	Emeryci	53	30	5	3	9	240
	Renciści	48	35	7	1	9	77
	Uczniowie i studenci	44	41	7	2	6	70
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	47	30	12		11	55
	inst. państw., publicznej	54	28	5	6	7	149
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	60	29	6		4	117
	sekt. pryw. poza rolnict.	56	32	3	3	6	305
	prywatnym gosp. rolnym	28	46	2	2	21	39
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	42	38	8	1	12	132
	Od 650 zł do 999 zł	47	36	9	2	6	159
	Od 1000 zł do 1399 zł	47	36	6	4	7	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	60	30	4	1	6	153
	2000 zł i więcej	66	23	2	4	5	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	59	28	3	2	7	80
	Średnie	54	28	5	2	11	415
	Dobre	50	34	6	3	6	599
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	13	28	17	16	26	42
	Raz w tygodniu	38	38	8	4	12	494
	1–2 razy w miesiącu	64	26	4		6	169
	Kilka razy w roku	65	29	4	0	1	256
	W ogóle nie uczestniczy	81	18		1	1	125
Poglądy polityczne	Lewica	73	23	0		3	169
	Centrum	58	30	2	2	7	280
	Prawica	40	34	11	6	8	343
	Trudno powiedzieć	49	34	5	1	11	303

Tabela 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, aborcja powinna być dopuszczona czy też nie, gdy życie dziecka jest zagrożone?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		31	31	16	5	17	1089
Płeć	Mężczyźni	34	30	15	5	16	518
	Kobiety	29	31	16	7	17	571
Wiek	18–24 lata	24	41	19	5	11	115
	25–34	33	33	17	5	12	205
	35–44	30	32	22	4	13	194
	45–54	27	25	18	7	23	161
	55–64	36	25	13	5	20	192
	65 lat i więcej	33	32	9	7	19	221
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	34	20	4	19	439
	Miasto do 19 999	38	24	16	7	16	144
	20 000 – 99 999	37	26	12	7	18	216
	100 000 – 499 999	33	35	17	6	9	169
	500 000 i więcej mieszk.	42	28	6	9	15	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	30	33	13	5	19	223
	Zasadnicze zawodowe	28	31	16	2	22	269
	Średnie	33	33	16	5	13	329
	Wyższe	33	27	19	10	12	268
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	27	26	11	11	117
	Średni personel, technicy	36	31	13	8	12	48
	Pracownicy adm.-biurowi	33	27	17	8	15	67
	Pracownicy usług	34	42	13	1	10	82
	Robotnicy wykwalifikowani	34	31	15	3	17	143
	Robotnicy niewykwalifik.	28	33	20	4	15	44
	Rolnicy	15	32	9	6	38	40
	Pracujący na własny rach.	40	26	14	3	17	56
	Bezrobotni	38	24	26	2	9	47
	Emeryci	34	30	9	7	21	240
	Renciści	28	31	17	6	18	77
	Uczniowie i studenci	27	40	17	6	9	71
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	25	25	25	5	21	55
	inst. państw., publicznej	31	24	22	9	14	145
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	33	34	19	2	12	114
	sekt. prywat. poza rolnict.	33	33	15	5	14	304
	prywatnym gosp. rolnym	15	30	9	6	39	39
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	24	35	17	5	19	132
	Od 650 zł do 999 zł	28	31	25	2	13	158
	Od 1000 zł do 1399 zł	28	33	18	5	16	183
	Od 1400 zł do 1999 zł	35	34	11	5	15	152
	2000 zł i więcej	37	25	15	9	15	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	37	12	7	13	80
	Średnie	33	29	11	5	22	413
	Dobre	30	31	20	6	13	595
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	4	10	29	31	26	42
	Raz w tygodniu	21	31	19	9	20	491
	1–2 razy w miesiącu	32	37	13	1	17	169
	Kilka razy w roku	45	30	13	1	11	255
	W ogóle nie uczestniczy	52	29	9	1	9	124
Poglądy polityczne	Lewica	51	31	7	2	9	169
	Centrum	37	32	12	4	15	279
	Prawica	24	27	23	11	15	340
	Trudno powiedzieć	24	34	16	3	24	300

Tabela 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, aborcja powinna być dopuszczona czy też nie, gdy na podstawie badań medycznych wiadomo, że dziecko urodzi się z poważnymi wadami?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		30	31	16	7	16	1096
Płeć	Mężczyźni	32	33	16	5	13	521
	Kobiety	27	30	16	9	18	575
Wiek	18–24 lata	26	31	26	11	6	115
	25–34	31	35	14	10	11	207
	35–44	29	30	21	5	15	198
	45–54	30	28	13	9	20	161
	55–64	29	30	16	6	19	193
	65 lat i więcej	31	33	10	5	21	221
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	35	22	7	17	441
	Miasto do 19 999	33	30	14	6	18	144
	20 000 – 99 999	39	26	11	8	16	218
	100 000 – 499 999	34	32	15	7	12	171
	500 000 i więcej mieszk.	43	29	8	8	11	122
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	38	20	6	12	223
	Zasadnicze zawodowe	28	28	16	5	23	269
	Średnie	32	30	14	8	17	331
	Wyższe	33	31	16	10	10	272
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	23	38	19	12	8	122
	Średni personel, technicy	36	28	13	7	16	48
	Pracownicy adm.-biurowi	30	30	12	11	18	68
	Pracownicy usług	40	26	16	5	14	82
	Robotnicy wykwalifikowani	32	33	16	4	15	143
	Robotnicy niewykwalifik.	22	31	22	8	17	44
	Rolnicy	16	41	22	4	17	40
	Pracujący na własny rach.	43	23	8	4	22	56
	Bezrobotni	26	27	22	12	13	47
	Emeryci	33	34	9	6	18	240
	Renciści	20	30	21	7	22	78
	Uczniowie i studenci	24	36	25	11	4	71
	Gospodynie domowe i inni	27	17	23	8	24	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	30	12	14	13	149
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	30	31	19	4	16	117
	sekt. pryw. poza rolnict.	32	32	16	6	14	304
	prywatnym gosp. rolnym	17	36	23	4	21	39
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	18	29	22	9	21	134
	Od 650 zł do 999 zł	24	35	24	8	9	159
	Od 1000 zł do 1399 zł	26	35	13	6	20	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	33	36	13	5	13	154
	2000 zł i więcej	40	26	12	8	14	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	35	32	11	6	16	80
	Średnie	30	30	16	6	18	414
	Dobre	29	32	17	8	14	601
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	6	15	27	34	18	42
	Raz w tygodniu	19	30	21	11	19	496
	1–2 razy w miesiącu	32	35	15	3	14	169
	Kilka razy w roku	43	34	10	2	12	255
	W ogóle nie uczestniczy	50	29	5	2	13	125
Poglądy polityczne	Lewica	52	33	5	1	8	171
	Centrum	33	35	12	6	15	279
	Prawica	20	26	28	12	14	343
	Trudno powiedzieć	24	34	12	7	23	302

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, aborcja powinna być dopuszczona czy też nie, gdy ciąża jest wynikiem gwałtu?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		47	27	10	6	10	1090
Płeć	Mężczyźni	48	26	10	6	11	517
	Kobiety	47	27	10	7	9	573
Wiek	18–24 lata	49	27	14	5	6	114
	25–34	48	29	9	8	6	206
	35–44	47	24	9	5	14	197
	45–54	45	28	10	6	12	160
	55–64	52	25	8	4	10	193
	65 lat i więcej	44	27	11	8	10	220
Miejsce zamieszkania	Wieś	36	28	16	6	14	437
	Miasto do 19 999	53	30	5	7	5	144
	20 000 – 99 999	57	24	5	6	7	216
	100 000 – 499 999	50	28	9	6	8	171
	500 000 i więcej mieszk.	61	22	3	6	8	123
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	41	25	11	8	15	220
	Zasadnicze zawodowe	45	29	12	3	12	268
	Średnie	50	30	8	6	7	329
	Wyższe	52	22	9	9	8	273
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	48	24	10	9	9	120
	Średni personel, technicy	48	25	15	5	7	49
	Pracownicy adm.-biurowi	50	31	6	7	5	68
	Pracownicy usług	59	27	3	6	5	82
	Robotnicy wykwalifikowani	52	29	6	4	11	141
	Robotnicy niewykwalifik.	46	17	20	5	12	44
	Rolnicy	21	35	11	5	27	40
	Pracujący na własny rach.	60	18	7	4	10	57
	Bezrobotni	42	33	14	8	3	47
	Emeryci	45	29	9	7	9	240
	Renciści	42	20	12	8	18	77
	Uczniowie i studenci	50	29	10	6	5	70
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	39	24	17	3	17	55
	inst. państw., publicznej	48	22	12	9	9	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	54	29	6	3	9	116
	sekt. prywat. poza rolnict.	53	25	8	5	8	303
	prywatnym gosp. rolnym	22	33	11	5	28	39
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	34	33	12	5	15	133
	Od 650 zł do 999 zł	41	31	8	9	11	158
	Od 1000 zł do 1399 zł	42	27	12	6	13	185
	Od 1400 zł do 1999 zł	52	26	9	7	5	153
	2000 zł i więcej	61	22	7	5	4	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	45	34	4	2	15	81
	Średnie	47	24	9	7	12	414
	Dobre	48	27	11	6	8	595
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9	12	22	33	23	41
	Raz w tygodniu	35	28	14	9	13	491
	1–2 razy w miesiącu	54	28	8	1	11	168
	Kilka razy w roku	61	30	5	2	3	256
	W ogóle nie uczestniczy	73	21		2	5	125
Poglądy polityczne	Lewica	69	22	4	1	4	170
	Centrum	52	27	10	4	8	278
	Prawica	37	24	14	12	12	342
	Trudno powiedzieć	42	32	8	4	13	300

Tabela 5

		Czy, Pana(i) zdaniem, aborcja powinna być dopuszczona czy też nie, gdy rodzice są niepełnosprawni (niezdolni do sprawowania opieki nad dzieckiem)?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		11	19	33	17	20	1089
Płeć	Mężczyźni	11	19	36	15	19	520
	Kobiety	11	20	30	19	20	570
Wiek	18–24 lata	8	19	42	19	11	114
	25–34	12	21	33	19	16	205
	35–44	7	17	35	18	23	197
	45–54	12	19	31	16	22	160
	55–64	14	23	32	12	19	192
	65 lat i więcej	12	18	29	19	22	221
Miejsce zamieszkania	Wieś	5	17	36	18	24	438
	Miasto do 19 999	12	18	39	15	15	142
	20 000 – 99 999	18	17	32	17	16	216
	100 000 – 499 999	12	24	27	16	21	171
	500 000 i więcej mieszk.	17	28	24	19	13	122
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	10	13	38	15	24	221
	Zasadnicze zawodowe	10	23	31	16	21	269
	Średnie	11	19	31	19	20	328
	Wyższe	13	21	33	19	14	271
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	7	21	37	22	13	121
	Średni personel, technicy	8	16	34	22	20	48
	Pracownicy adm.-biurowi	11	25	32	14	17	67
	Pracownicy usług	12	18	32	18	19	82
	Robotnicy wykwalifikowani	12	17	30	15	26	142
	Robotnicy niewykwalifik.	14	21	42	13	10	44
	Rolnicy	17	17	27	15	41	40
	Pracujący na własny rach.	12	16	35	11	26	56
	Bezrobotni	20	20	23	24	12	47
	Emeryci	14	20	29	17	20	240
	Renciści	5	21	32	19	22	78
	Uczniowie i studenci	9	20	40	19	11	70
	Gospodynie domowe i inni	10	16	45	12	18	54
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	10	16	40	19	16	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	21	32	15	18	116
	sekt. pryw. poza rolnict.	9	20	32	18	21	303
	prywatnym gosp. rolnym		21	25	11	42	39
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	7	21	32	20	20	134
	Od 650 zł do 999 zł	9	19	39	17	16	156
	Od 1000 zł do 1399 zł	7	19	41	15	18	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	11	26	27	18	17	154
	2000 zł i więcej	17	19	28	20	16	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	9	19	40	17	16	80
	Średnie	9	21	30	16	24	412
	Dobre	13	19	34	18	17	597
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2	9	24	56	10	41
	Raz w tygodniu	7	15	34	22	22	493
	1–2 razy w miesiącu	7	21	42	12	18	168
	Kilka razy w roku	16	25	32	9	18	255
	W ogóle nie uczestniczy	24	27	19	12	19	125
Poglądy polityczne	Lewica	20	22	32	10	16	171
	Centrum	11	23	32	14	20	279
	Prawica	9	15	36	27	14	341
	Trudno powiedzieć	9	19	31	13	27	297